

МОТИВАЦІЙНИЙ АСПЕКТ НАВЧАННЯ СИНТАКСИСУ Й ПУНКТУАЦІЇ У 8-9 КЛАСАХ

В. І. Новосьолова, канд. пед. наук

Формування мотивації під час вивчення синтаксису й пунктуації є надважливим аспектом роботи в пошукові нових дієвих підходів, зорієнтованих на світові суспільні освітні виклики в умовах модернізації змісту мовної освіти України.

Аналіз досліджень сучасної психолого-педагогічної літератури (Вілюнас В., Ковальов В., Кузьмін Є., Ломов Б., Платонов К. та ін.) дає підстави стверджувати, що з появою сенсу навчання в учнів зростає успішність навчальної діяльності (як її результатів — запасу і якості знань, так і способів, прийомів здобування знань), легше засвоюється й стає більш доступним навчальний матеріал, ефективніше відбувається запам'ятовування його, вищою стає усвідомленість процесу навчання, краще концентрується увага, зростає працездатність учнів.

Анкетування вчителів, спостереження за навчальним процесом указують на те, що працюючи над граматичною теорією, учитель передусім акцентує увагу на відомості про синтаксичні поняття, структуру їх, часто залишає без коментарів ту інформацію, яка пов'язана з функціонуванням синтаксичної одиниці. Увага учителя настільки зосереджена на проблемі передавання синтаксичних знань, що процес аналізу й пошуків найефективніших засобів впливу на дитину та становлення мотивації до усвідомлення синтаксичної теми залишається поза увагою вчителя й учня.

Учителеві важливо відпрацювати звичку в учнів (яка потім переросте в потребу) визначати мету кожної теми уроку. Необхідно так скоригувати систему цілей уроку, загальну атмосферу навчальної діяльності учнів на уроці, наповнити зміст навчання особистісно орієнтованим й емоційно наповненим матеріалом, щоб задіяти якомога ширше коло мотивів з метою залучення й мобілізації внутрішнього потенціалу сил учнів.

З метою свідомого опанування синтаксичної будови мови як засобу спілкування необхідно розуміти закономірності функціонування синтаксичних конструкцій, особливості їх пристосування до мовленнєвої ситуації й комунікативної мети та володіти правилами мовленнєвої поведінки в різних умовах спілкування. Перевагами такого підходу є те, що він дає змогу вивчати синтаксичну будову мови як динамічну систему й досліджувати функціонування синтаксичних одиниць у різних мовленнєвих актах, що сприяє формуванню в учнів умінь комунікативно доцільно користуватися синтаксичними засобами мови.

Отже, мотивація є особливо важливим і специфічним компонентом навчальної діяльності, через реалізацію й за допомогою якого можливе формування навчальної діяльності школярів. Через мотивацію педагогічні цілі швидше перетворюються на психологічні цілі учнів; через зміст формується певне ставлення учнів до навчального предмета й

усвідомлюється його ціннісна значущість для особистісного, в тому числі інтелектуального розвитку учня.

У тезах висвітлено мотиваційний аспект навчання синтаксису й пунктуації у 8-9 класах. Зазначено, що через мотивацію педагогічні цілі швидше перетворюються на психологічні цілі учнів; через зміст формується певне ставлення учнів до навчального предмета й усвідомлюється його ціннісна значущість для особистісного, в тому числі інтелектуального розвитку учня.

Мотивація, синтаксис, пунктуація, навчальна діяльність.